

Sosiaali- ja terveystk	§ 26	26.01.2016
Kaupunginhallitus	§ 51	22.02.2016
Kaupunginhallitus	§ 138	16.05.2016
Kaupunginhallitus	§ 165	20.06.2016
Kaupunginvaltuusto	§ 33	20.06.2016
Sosiaali- ja terveystk	§ 260	28.11.2017
Kaupunginhallitus	§ 380	04.12.2017
Kaupunginvaltuusto	§ 129	11.12.2017
Sosiaali- ja terveystk	§ 179	07.11.2018
Kaupunginhallitus	§ 343	19.11.2018

TORNION TURVAPAIKANHAKIJOIDEN KUNTAPAIKKATARVE JA SOPIMUKSEN UUDISTAMINEN

88/05.11.00/2016

SOSTE 26.01.2016 § 26

Valmistelijat perusturvajohtaja Leena Karjalainen ja sosiaalityönjohtaja Anneli Karjalainen:

Kaupunginjohtaja Timo Nousiainen on pyytänyt lausuntoa sosiaali- ja terveislautakunnalta Tornion kaupungin ja Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) kiintiöpakolaisten ja turvapaikanhakijoiden välisen sopimuksen uudelleen arvioimiseksi.

Viime vuonna turvapaikkaa haki Suomesta yli 32 000 hakijaa. Turvapaikanhakijoiden lisääntyneestä määrästä johtuen oleskeluluvan saaneiden kuntapaikkoja tarvitaan tänä vuonna moninkertainen määrä aikaisempaan nähden. Ministeriön arvion mukaan n. 35 % tulee saamaan oleskeluluvan, mikä tarkoittaa että n. 10 000 oleskeluluvan saanutta tulee sijoitettavaksi kuntiin tänä vuonna. Kun mukaan lasketaan kiintiöpakolaiset, EU:n taakanjaon mukaiset pakolaiset sekä tänä vuonna tulleista turvapaikan hakijoista oleskeluluvan saaneet, arvio kuntapaikkatarpeesta on n. 15 000/v. 2016. Sovittuja kuntapaikkoja on tällä hetkellä noin tuhat.

Lapissa sovittuja kuntapaikkoja on 120, joista Torniossa (kiintiöpakolaisten määrä on 30 henkilöä ja oleskeluluvan saaneita turvapaikanhakijoita viisi (5) henkilöä) ja Kemissä 35 ja Rovaniemellä 50.

Maahanmuuttopäällikkö Anne-Mari Suopajärven mukaan työ- ja elinkeinoministeriön ELY-keskuksille asettamien tavoitteiden mukaan Lapista tulisi tänä vuonna varautua sijoittamaan n. 900 pakolaista, Lapin ELYn mukaan realistinen määrä on n. 500-600. Tornioon on tulossa huomattavasti enemmän pakolaisia sijoitettavaksi kuin aikaisemmin ja siksi Tornion kaupungin ja Lapin ELYn välistä sopimusta arvioidaan uudelleen.

Kotouttaminen on ollut haaste Tornion kaupungille, erityisesti työllistäminen on ollut vaikeaa. Kuntapaikkojen lisääminen vaatii lisää henkilöstöresursseja sosiaalitoimeen, uuden koululuokan perustamisen, terveydenhuollon palveluja ja asuntoja uusille kuntalaisille. Tornion kaupungissa on ajantasainen seudullinen kotouttamissuunnitelma. Hyvinvointipalvelujen käyttösuunnitelmassa ei ole varattu määrärahaa lisääntyvälle toiminnalle. Arviolta ensimmäisen vuoden kustannukset ovat 240 000 e lisäryhmältä.

PALVELUALUEEN PÄÄLLIKKÖ LEENA KARJALAINEN:

Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että kuntapaikkoja lisätään 35 paikasta 70:een (lisäys 35 henkilöä) tarvittavin lisäresurssein kotouttamisen onnistumiseksi. Hyvin järjestettyjen koulu- ja varhaiskasvatuspalvelujen vuoksi Tornio voisi profiloitua lapsiperheiden kotoutumispaikaksi.

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA:

Asiasta käydyn keskustelun aikana Kaisa Juuso esitti, että sosiaali- ja terveyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että kuntapaikkoja ei lisätä, koska odotettavissa on, että osa Tornion vastaanottokeskuksen nykyisistä asukkaista oleskeluluvan saatuaan jää Tornioon. Osmo Huhta kannatti Kaisa Juuson tekemää esitystä.

Puheenjohtaja julisti keskustelun asiasta päättyneeksi ja totesi, että koska oli tehty palvelualueen päällikön päätösesityksestä poikkeava kannatettu esitys, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että ne, jotka kannattavat palvelualueen päällikön tekemää päätösesitystä, äänestävät "Jaa" ja ne, jotka kannattavat Kaisa Juuson tekemää Osmo Huhdan kannattamaa esitystä, äänestävät "Ei".

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Nimenhuudon mukaan suoritetussa äänestyksessä annettiin 6 "Jaa"-ääntä (Hakomäki Jan-Mikael, Häkkinen Martti, Marin Satu, Meller Kaarina, Leinonen Antti, Peltari Pekka) ja 4 "Ei"-ääntä (Huhta Osmo, Juuso Kaisa, Pirttimaa Pertti, Tarkka Minna), yhden ollessa poissa, joten päätökseksi tuli palvelualueen päällikön tekemä päätösesitys.

Kaisa Juuso jätti asiasta eriyvän mielipiteensä.

Valmistelija hallintopäällikkö Leena Meriläinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta on arvioinut Tornion kaupungin ja Lapin ELY:n välistä sopimusta koskien kiintiöpakolaisten ja turvapaikanhakijoiden määrää. Tornioon on tulossa huomattavasti enemmän pakolaisia sijoitettavaksi kuin aikaisemmin. Lapissa sovittuja kuntapaikkoja on 120, josta Torniossa kiintiöpakolaisten määrä on 30 henkilöä ja oleskeluluvan saaneiden pakolaisten määrä viisi (5) henkilöä ja Kemissä 35 henkilöä ja Rovaniemellä 50 henkilöä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi äänestyksen jälkeen sosiaali- ja terveysjohtajan esityksen pakolaisten määrän lisäämisestä 35 henkilöstä 70 :een (lisäys 35 henkilöä).

KAUPUNGINJOHTAJA TIMO NOUSIAINEN:

Kaupunginhallitus päättää, että kuntapaikkoja lisätään 35 paikasta 70:een paikkaan (lisäys 35 henkilöä) tarvittavin lisäresurssein kotouttamisen onnistumiseksi. Hyvin järjestettyjen varhaiskasvatus- ja koulupalvelujen vuoksi Tornio voisi profiloitua lapsiperheiden kotoutumispaikaksi.

KAUPUNGINHALLITUS:

Kaupunginjohtaja esitti, että asia jätetään pöydälle.

Hyväksyttiin kaupunginjohtajan muutettu päätösesitys.

KH 16.05.2016 § 138

Valmistelija kaupunginjohtaja Timo Nousiainen:

Lapin ELY-keskuksen ja Tornion kaupungin välillä käydyissä neuvotteluissa 26.2.2016 tuotiin esille Tornion tarve nostaa kuntapaikkojen määrä 100 (liite). Jatkossa vastaanottokeskusten turvapaikkapäätöksen saaneet pyritään sijoittamaan alueelle. Arvion mukaan Tornion vastaanottokeskuksesta yli sata hakijaa tulee saamaan turvapaikan.

Neuvotteluissa Lapin ELY-keskus kertoi hallituksen valmistelussa olevasta yli 200 kuntapaikanottajan lisäpaketista. Lisäpaketin hakemista varten on Tornio ja Kemi neuvotellut yhteisestä lisäpaketin hakemisesta siten, että kummassakin kaupungissa kuntapaikkojen määrä nostettaisiin seuraavaksi kahdeksi vuodeksi 100.

Valtioneuvoston tiedotustilaisuudessa 3.5.2016 selvisi, että kyseistä

tukipakettia ei ole TEM:n toimesta tulossa. Täten Tornion kaupungissa pysytään alkuperäisessä asiantuntijoiden laatimassa esityksessä kaksinkertaistaa kuntapaikat 70.

KAUPUNGINHALLITUS:

Asiasta käydyn keskustelun aikana Mari Doktare esitti, että kunta-
paikkoja ei lisätä.

Markku Taramaa ja Juhani Keinänen kannattivat Mari Doktaren esi-
tystä.

Asiasta käydyn keskustelun aikana Outi Keinänen esitti, että
kaupunginjohtajan päätösesitykseen lisätään täsmennys, että lisäys
koskee Suomessa jo olevia turvapaikan saaneita. Esitys ei saanut
kannatusta.

Puheenjohtaja julisti keskustelun asiasta päättyneeksi ja totesi, että
koska keskustelun aikana on tehty kaupunginjohtajan esityksestä
poikkeava kannatettu esitys, asiasta on äänestettävä.

Puheenjohtaja esitti, että ne kaupunginhallituksen jäsenet, jotka kan-
nattavat Mari Doktaren tekemää esitystä, äänestävät "ei", ja ne
kaupunginhallituksen jäsenet, jotka kannattavat kaupunginjohtajan
pätösesitystä, äänestävät "jaa".

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Nimenhuudon mukaan suoritettussa äänestyksessä annettiin 6 "ei"
ääntä (Kirsti Aho, Mari Doktare, Arto Kanto, Juhani Keinänen, Outi
Keinänen, Markku Taramaa) ja 5 "jaa" ääntä (Ilkka Kapraali, Erkki
Keinänen, Raija Lummi, Kosti Ollila, Markku Ponkala), joten Mari
Doktaren esitys olla lisäämättä kuntapaikkoja tuli hyväksytyksi.

KH 20.06.2016 § 165

Valmistelija kaupunginjohtaja Timo Nousiainen:

Valtuustoinfossa 19.5.2016 sovittiin valtuuston puheenjohtajien esi-
tyksestä, että kuntapaikkojen lisäys tuodaan valtuuston päätettäväk-
si.

TEM:n viimeisimmän arvion mukaan kuntapaikkoja tarvitaan valta-

kunnallisesti n. 10 000 vuonna 2016 (arvio pysynyt entisellään) ja vuodesta 2017 lähtien n. 3 500. Viimeisimmän tilaston mukaan Torniossa on 275 tp-hakijaa ja jos heistä n. 30 % saa oleskeluluvan, kuntapaikkoja tarvittaisiin 83. Tornion vastaanottokeskus ei ainakaan vielä ole ollut lakkautuslistalla, joten kuntapaikkojen tarve oleskeluluvan saaneille säilyy Torniossa niin kauan kuin täällä on vastaanottokeskus. Todennäköisesti Tornioon tulee suuntautumaan jonkin verran oleskeluluvan saaneiden muuttua myös Lapin pienemmiltä vastaanottokeskuspaikkakunnilta.

Kuntapaikkasopimuksessa sovitaan ELY-keskuksen kanssa Tornion ottamien turvapaikan saaneiden ja kiintiöpakolaisten yhteismäärä kahdeksi vuodeksi 2016–2017. Tornion kaupunki on esittänyt, että pysytään alkuperäisessä asiantuntijoiden laatimassa esityksessä kaksinkertaistaa kuntapaikat 70:een vuodessa.

KAUPUNGINJOHTAJA TIMO NOUSIAINEN:

Kaupunginhallitus esittää valtuustolle, että Tornion kuntapaikkojen määrä nostetaan 70:een vuodessa vuosina 2016–2017. Katsotaan pöytäkirja tarkastetuksi kokouksessa tämän pykälän osalta.

KAUPUNGINHALLITUS:

Kaupunginjohtaja muutti päätösesitystään siten, että alkuperäiseen esitykseen lisätään teksti: "Kuntapaikat ovat ensisijaisesti oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille."

Asiasta käydyn keskustelun aikana Mari Doktare esitti, että kuntapaikkoja ei lisätä.

Markku Taramaa ja Juhani Keinänen kannattivat Mari Doktaren esitystä.

Puheenjohtaja julisti keskustelun asiasta päättyneeksi ja totesi, että koska keskustelun aikana on tehty kaupunginjohtajan esityksestä poikkeava kannatettu esitys, asiasta on äänestettävä.

Puheenjohtaja esitti, että ne kaupunginhallituksen jäsenet, jotka kannattavat Mari Doktaren tekemää esitystä, äänestävät "ei", ja ne kaupunginhallituksen jäsenet, jotka kannattavat kaupunginjohtajan päätösesitystä, äänestävät "jaa".

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Nimenhuudon mukaan suoritetussa äänestyksessä annettiin 6 "jaa" ääntä (Ilkka Kapraali, Erkki Keinänen, Outi Keinänen, Raija Lummi, Kosti Ollila ja Markku Ponkala) ja 5 "ei" ääntä (Kirsti Aho, Mari

Doktare, Arto Kanto, Juhani Keinänen ja Markku Taramaa), joten kaupunginjohtajan tekemä päätösesitys tuli hyväksytyksi.

Mari Doktare, Markku Taramaa ja Juhani Keinänen jättivät seuraavan sisältöisen eriävän mielipiteen:

Mielestämme kuntapaikkoja ei olisi tullut lisätä, sillä Tornion vastaanottokeskuksessa olevia, jotka saavat myönteisen päätöksen, on jo jäämässä tänne ja he tuovat omalta osaltaan jo lisäkustannuksia kaupungille eri toimien ja palveluiden muodossa.

Torniossa on jo vastaanottokeskus ja järjestelykeskus perustettiin myös Tornioon.

Katsomme, että Tornion kaupunki on jo ottanut vastuuta ja oman osuutensa hoitanut tässä pakolaistilanteessa ja onhan Lapissakin vielä kuntia, jotka eivät ole näitä turvapaikan hakijoita vastaanottaneet.

KV 20.06.2016 § 33

KAUPUNGINHALLITUS ESITTÄÄ, ETTÄ KAUPUNGINVALTUUSTO PÄÄTTÄÄ:

hyväksyä kaupunginhallituksen esityksen.

KAUPUNGINVALTUUSTO:

Asiasta käydyn keskusteluna aikana Kaisa Juuso esitti, että kuntapaikkoja ei lisätä.

Mari Doktare, Markku Taramaa, Juhani Keinänen, Mauri Timonen ja Markus Törmä kannattivat Kaisa Juuson esitystä.

Puheenjohtaja julisti keskustelun asiasta päättyneeksi ja totesi, että koska keskustelun aikana on tehty kaupunginhallituksen esityksestä poikkeava kannatettu esitys, asiasta on äänestettävä.

Puheenjohtaja esitti, että ne kaupunginvaltuuston jäsenet, jotka kannattavat Kaisa Juuson tekemää esitystä, äänestävät "ei", ja ne kaupunginvaltuuston jäsenet, jotka kannattavat kaupunginhallituksen päätösesitystä, äänestävät "jaa". Äänestysesitys hyväksyttiin.

Nimenhuudon mukaan suoritettussa äänestyksessä annettiin 28 "jaa" ääntä ja 13 "ei" ääntä kahden valtuutetun ollessa poissa. Puheenjoh-

taja totesi, että kaupunginhallituksen esitys oli tullut hyväksytyksi.

Kaupunginvaltuusto päätti, että Tornion kuntapaikkojen määrää nostetaan 70:een vuodessa vuosina 2016-2017, kuntapaikat ovat ensisijaisesti oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille.

Mari Doktare, Markku Taramaa Juhani Keinänen ja Arto Liikamaa jättivät seuraavan sisältöisen eriyvän mielipiteen:

Mielestämme kuntapaikkoja ei olisi tullut lisätä, sillä Tornion vastaanottokeskuksessa olevia, jotka saavat myönteisen päätöksen, on jo jäämässä tänne, ja he tuovat omalta osaltaan jo lisäkustannuksia kaupungille eri toimien ja palveluiden muodossa.

Torniossa on jo vastaanottokeskus ja järjestelykeskus perustettiin myös Tornioon.

Katsomme, että Tornion kaupunki on jo ottanut vastuuta ja oman osuutensa hoitanut tässä pakolaistilanteessa ja onhan Lapissakin vielä kuntia, jotka eivät ole näitä turvapaikan hakijoita vastaanottaneet.

Tornion perussuomalaisten valtuustoryhmä (Kaisa Juuso, Markus Törmä, Pekka Kvist ja Mauri Timonen) jättivät seuraavan sisältöisen eriyvän mielipiteen:

Perustelut: Kaupungin taloudellinen tilanne ei kestä sitä, että menoja kasvatetaan vuosiksi eteenpäin turvapaikanhakijoiden/ kiintiöpakolaisten määrää lisäämällä. Torniossa on työttömiä työnhakijoita jo tällä hetkellä n. 17 % joten työllistyminen tulee olemaan erityisen vaikeaa - jopa mahdotonta.

SOSTE 28.11.2017 § 260

Valmistelija perusturvajohtaja Leena Karjalainen:

Lapin ELY-keskuksen ja Tornion kaupungin sopimus (9.1.2017) pakolaisten kuntaan osoittamisesta päättyy 31.12.2017. Sopimuksen mukaan Tornion pakolaiskiintiö (kuntapaikat) vuosina 2016 – 2017 on 70 henkilöä/vuosi ja kuntapaikat osoitetaan ensisijaisesti oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille. Sopimukseen on kirjattu, että Tornion kaupungin kuntapaikkojen määrästä vuodesta 2018 lähtien sovitaan vuoden 2017 aikana. Koska samalla sopimuksella sovitaan myös kotoutumisen edistämisestä ja kustannusten korvaamisesta, on sopimuksen oltava voimassa, jotta KEHA/ELY voi maksaa Torniossa jo olevista pakolaisista kuntakorvauksia.

Tornio nosti kuntapaikkojensa määrää 35:stä 70:een Lapin ELY-keskuksen esityksestä v. 2015 alkaneesta turvapaikanhakijoiden määrän huomattavasta kasvusta johtuen. Loppujen lopuksi A-oleskeluluvan saaneiden määrä jäi huomattavasti ennakoitua vähäisemmäksi. Turvapaikanhakijoiden määrä myös kääntyi laskuun varsin pian ja uudet vastaanottokeskukset, kuten Tornion VOK, lakkautettiin Migrin päätöksestä yllättävänkin nopealla aikataululla. Vaikka Tornion kaupunki olisi ollut valmis ottamaan 70 oleskeluluvan saanutta tp-hakijaa vuosittain, sinne on voitu osoittaa vuonna 2016 ainoastaan 35 ja tänä vuonna 32 luvan saanutta. Myös koko Lapin osalta tilanne on sama, Lapin tämän vuoden 436 kuntapaikasta ainoastaan noin puolet on saatu käytettyä ja niistäkin suurin osa on osoitettu kiintiöpakolaisille.

Tällä hetkellä turvapaikanhakijatilanteessa on palattu kutakuinkin normaaliin, ennen vuotta 2015 olleeseen tilanteeseen. Mikäli pakolaistilanne Suomen osalta ei oleellisesti muutu, Lapin kuntapaikat oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille tullaan varaamaan jatkossa pääosin vastaanottokeskuspaikkakunnilta eli Rovaniemeltä ja Kemistä. Tornion on kuitenkin hyvä varautua siihen, että vuosittain ainakin muutamia oleskeluluvan saaneita haluaa muuttaa Tornioon. Lapin ELY-keskus esittää, että Tornio palaa aikaisempaan käytäntöön ja varaa kuntapaikkansa ensisijaisesti kiintiöpakolaisille. Tällä hetkellä olemme tilanteessa (niin koko Suomen tasolla kuin Lapissakin), että myös kiintiöpakolaisille on hyvin kuntapaikkoja, eikä kaikille vastaanottoon halukkaille kunnille tule todennäköisesti riittämään kiintiöpakolaisia sijoitettavaksi. Lapin ELY-keskuksen näkemys on, että Torniolle sopiva kiintiö (kuntapaikat) voisi olla 30 – 40 pakolaista/vuosi.

TOIMIALAJOHTAJA LEENA KARJALAINEN:

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle Lapin ELY:n suosituksen mukaan, että Tornion kaupungin pakolaiskiintiö on 35 henkilöä vuosille 2018-2019.

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA:

Hyväksyttiin. Tarkastettiin tämä asiak kohta kokouksessa.

KH 04.12.2017 § 380

KAUPUNGINJOHTAJA TIMO NOUSIAINEN:

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle Lapin ELY:n suosituksen mukaan, että Tornion kaupungin pakolaiskiintiö on 35 henkilöä vuosille 2018-2019.

KAUPUNGINHALLITUS:

Hyväksyttiin

KV 11.12.2017 § 129

KAUPUNGINHALLITUS ESITTÄÄ, ETTÄ KAUPUNGINVALTUUSTO PÄÄTTÄÄ:

hyväksyä Lapin ELY:n suosituksen mukaan, että Tornion kaupungin pakolaiskiintiö on 35 henkilöä vuosille 2018–2019.

KAUPUNGINVALTUUSTO:

Hyväksyttiin

SOSTE 07.11.2018 § 179

Valmistelija perusturvajohtaja Leena Karjalainen:

TEM on valmistelemassa Ely-keskuksille esitystä kullekin alueelle sijoitettavien kiintiöpakolaisten määrästä v. 2019. Tornio on sopinut aiemmin, että kuntapaikkoja on 35, joista 30 kuntapaikkaa on varattu v.2019 kiintiöpakolaisille. Lisäksi Ely-keskus kysyy halukkuutta vastaanottaa viittä hätätapausta vuonna 2019. Hätäsijoitettavista pakolaisista maksetaan erillinen korvaus.

TOIMIALAJOHTAJA LEENA KARJALAINEN:

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että Tornion kaupungin kiintiöpakolaisten määrä on 35, joista 30 on varattu kiintiöpakolaisille vuonna 2019. Sen lisäksi varaudutaan viiden (5) hätätapauksen vastaanottamisesta kuntaan.

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA:

Hyväksyttiin.

KH 19.11.2018 § 343

KAUPUNGINJOHTAJA TIMO NOUSIAINEN:

Kaupunginhallitus esittää edelleen valtuustolle, että Tornion kaupungin kuntapaikkojen määrä on 35, joista 30 on varattu kiintiöpakolaisille vuonna 2019. Sen lisäksi varaudutaan viiden (5) hätätapauksen vastaanottamisesta kuntaan.

KAUPUNGINHALLITUS:

Hyväksyttiin

VALMISTELIJAT: Perusturvajohtaja Leena Karjalainen, 0405549270

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Asia kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi
Ei muutoksenhakua
Kaupunginvaltuuston käsittelyn jälkeen hallintovalitus

Otteet:

ELY-keskus

Sosiaali- ja terveystoimi / Leena Karjalainen, Juha Fränti
